

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2015-03-05
Besvaras senast
2015-03-19

Till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2014/15:350 Genusperspektiv på hälsa

Senare års forskning visar hur viktigt det är att ha genusperspektiv på hälsa när det gäller att förebygga icke infektiösa sjukdomar (non-communicable diseases, NCD). I dag vet vi att hälsoriskerna med rökning skiljer sig åt mellan kvinnor och män. Kvinnor löper högre risk för lungcancer och hjärt-kärlsjukdom än manliga rökare. Kvinnor som röker och använder p-piller har ökad risk för kranskärlssjukdom. Om kvinnor röker under graviditet löper de högre risk för skada på moderkakan, spontanabort, för tidigt förlossningsarbete och lägre födelsevikt hos barnet än icke-rökare. Det är också visat att kvinnor som utsatts för passiv rökning har större risk för lungcancer och hjärtsjukdom än män. Kvinnor har dessutom svårare än män att sluta röka.

Övervikt är vanligare bland kvinnor än män. Kvinnor tycks ha svårare än män att reducera sin vikt. Samtidigt löper kvinnor mindre risk för hjärt-kärlsjukdom än män på grund av sin övervikt. Det kan bero på att kvinnor och män lagrar fett i kroppen på olika sätt.

Låg fysisk aktivitet medför en rad fysiologiska förändringar till nackdel för den enskilde. Exempel på det är minskad bentäthet, viktökning, ändrad kolhydratmetabolism med minskad insulinkänslighet och ökad risk för typ 2-diabetes. Ökad risk för hjärt-kärlsjukdom och cancer är andra följdverkningar.

Här finns forskning som visar att man för att stimulera fysisk aktivitet hos kvinnor och män måste ha ett genusperspektiv på insatserna. För kvinnor är det av betydelse att de redan som barn stimulerats till fysisk aktivitet. Tillgång till motionsutrustning i hemmet är också av betydelse för kvinnor.

För män är det viktigt med återföring av resultat av motionen, variation av aktiviteter och visst tävlingsmoment.

Historiskt sett har drickande varit något männen ägnat sig åt. I dag är det annorlunda genom att kvinnor nu anammat en del av männens dryckesvanor. Här visar forskningen att kvinnor och män är olika känsliga för alkohol. Kvinnor uppvisar högre alkoholkoncentrationer än män vid samma förbrukning. Kvinnor löper högre risk för alkoholens skadeverkningar än män, till exempel leverpåverkan.

De här exemplen visar att ska man arbeta för att förbättra hälsan hos kvinnor

och män så måste man ta hänsyn till de olikheter som finns mellan könen beträffande fysiologiska och andra faktorer. Olika hälsofrämjande insatser kan behöva utvecklas för att förebygga ohälsa hos kvinnor och män.

Regeringen har aviserat att den kommer att tillsätta en kommission för jämlik hälsa. Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande frågor till statsrådet Gabriel Wikström:

1. När kommer kommissionen för jämlik hälsa att tillsättas?
2. Kommer statsrådet verka för att uppdraget till kommissionen ska inkludera frågor om genusperspektiv på hälsa?
3. Vilken sammansättning avser statsrådet att kommissionen ska få?

.....

Barbro Westerholm (FP)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors